

Raadsstuk

Raadsstuk 008/2009

Sector/Afd Griffie

Onderwerp **Uitvoering motie verbonden partijen**

Aan de Raad der gemeente Haarlem

Inleiding

Tijdens de kadernotaraad 2008 heeft de raad (bijna unaniem) bijgevoegde motie aangenomen, waarin B&W o.m. werd gevraagd om een adviescommissie uit de raad samen te stellen met als taak de raad gevraagd en ongevraagd te adviseren over de besteding van de publieke middelen door een verbonden partij.

Omdat er een relatie is met het door B&W aangekondigde rapport over de inrichting van de relaties met verbonden partijen en grote gesubsidieerde organisaties, is eerder besloten om de invulling van de motie te bespreken gelijk met de behandeling van dat rapport.

Voorstel aan de raad

1. een commissie van 3 raadsleden aan te wijzen, die raadscommissies en raad adviseert inzake verbonden partijen.
2. in aanvulling hierop te overwegen om in aanvulling op de nota “verbonden partijen in Haarlem” voor een aantal nader aan te wijzen verbonden partijen B&W/portefeuillehouder te vragen in februari een (kort) rapport te leveren over de ontwikkelingen van de organisatie. Dit voorstel wordt besproken op het moment dat B&W de aankondigde risicoclassificatie leveren.

Beoogd resultaat

Het beoogde resultaat is dat de gemeenteraad adequaat invulling geeft aan zijn kaderstellende en controle rol t.a.v. de taken die de gemeente laat uitvoeren door verbonden partijen.

Argumenten

Het B&W-rapport beschrijft een model voor het omgaan met verbonden partijen (incl. grote gesubsidieerde instellingen). Toegespitst op de rol van de gemeenteraad, is de raad verantwoordelijk voor de doelstellingen van de gemeente en het algemeen beleid t.a.v. verbonden partijen en subsidieverlening (het “wat”) en is het college verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen en de realisatie van het beleid (het “hoe.”) Wèl controleert de raad of B&W hun taak t.a.v. bedrijfsvoering en good governance goed uitvoeren. B&W hebben de verantwoordelijkheid om daarover te rapporteren en te signaleren richting raad. Om te voorkomen dat een verbonden partij in problemen is, zonder dat de gemeente (incl. de raad) dat tijdig in de gaten heeft, is m.n. ook de invulling van de toezichthoudende functie van belang.

In deze systematiek komen zaken die met verbonden partijen te maken hebben op de volgende momenten of in de volgende documenten aan de orde in de raad (of raadscommissie):

- in het desbetreffende programma van de programmabegroting en jaarverslag/jaarrekening (bijv. Paswerk in beleidsveld 7.1 (werk en re-integratie); in principe geldt dit voor het werk van alle verbonden partijen;
- in de paragraaf “verbonden partijen” van de programmabegroting en jaarverslag/jaarrekening;
- bij begroting en jaarrekening van gemeenschappelijke regelingen + stichting openbaar onderwijs (specifieke afspraak);
- bij gesubsidieerde instelling: B&W stuurt prestatieplannen ter informatie.
- Overigens: B&W informeren raad als er wat aan de hand is.

Twee vragen zijn aan de orde:

1. is via deze momenten/documenten de raad voldoende betrokken bij het werk dat door verbonden partijen wordt uitgevoerd;
2. welke rol kan een specifieke raadscommissie verbonden partijen spelen.

Ad 1.

Bij de jaarstukken van gemeenschappelijke regelingen is een structureel probleem dat deze onder (te) grote tijdsdruk moeten worden behandeld. Voor preadvisering B&W en raadsbehandeling is vaak te weinig tijd. Dit probleem speelt uiteraard niet alleen in deze regio. Een te overwegen aanpak is de werkwijze in de regio Noord-Brabant NO. “De belangrijkste afspraak die in Noord-Brabant Noordoost is gemaakt tussen de 21 gemeenten en de negen gemeenschappelijke regelingen is dat de gemeenteraden uiterlijk op 1 februari voorafgaande aan een begrotingsjaar, de kadernota ontvangen. Daarin beschrijven zij de belangrijkste ontwikkelingen van de gemeenschappelijke regeling. De gemeenteraden zijn dan vroeg in het jaar in de gelegenheid daarop te reageren. Zo kunnen zij die binnen hun begroting verwerken”.

Deze werkwijze met zo’n februarirapport is wellicht ook in de Haarlemse regio gewenst (t.a.v. een nadere selectie van gemeenschappelijke regelingen). Er is dan een rustig moment zonder de tijdsdruk van termijnen of de noodzaak van besluitvorming gecreëerd, waarop de raad(-scommissie) de ontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling (en zijn organisatie) met de desbetreffende portefeuillehouder kan bespreken. Februari/maart is een mooie periode:

- de raad behandelt in die periode geen andere documenten in de P&-cyclus;
- zonodig kunnen ontwikkelingen bij gemeenschappelijke regelingen meegenomen worden in kadernota (en verderop de begroting).

In aanvulling op de punten die in de programmabegroting (het “wat”) staan, kunnen in zo’n februari-rapport ook de elementen aan de orde komen die in het B&W rapport vallen onder de voorwaarden voor continuïteit (gezonde financiële positie, balans orderportefeuille organisatie, personeel en accountbeheer) en waarop het toezicht is gericht. In de rolverdeling raad-B&W gaan B&W weliswaar primair over de bedrijfsvoering en het toezicht daarop van verbonden partijen. Hier is echter wel aan de orde dat B&W daarover verantwoording afleggen aan de raad. Dit kan worden ingevuld door bespreking van het februarirapport.

Bij de gemeenschappelijk regelingen zou deze werkwijze kunnen worden geïntroduceerd bij de veiligheidsregio en Paswerk.

Bij enige grote verbonden partijen/niet zijnde gemeenschappelijke regelingen is mogelijk een zelfde werkwijze verstandig.

In bijgevoegde matrix zijn de verschillende momenten/documenten van raadsbetrokkenheid aangegeven.

Ad 2. Welke rol kan een raadscommissie verbonden partijen spelen

Een paar overwegingen:

- Hiervoor is aangegeven op welke momenten de raad zich bemoeit (zou kunnen bemoeien) met verbonden partijen. Ons vergaderstelsel en de commissie-indeling is ingericht op programma's (uit de begroting). Dit vanuit de overweging dat een programma in samenhang moet worden gezien en beoordeeld. Dit pleit ervoor om de behandeling van het werk/de prestaties van verbonden partijen te (blijven) behandelen in de verschillende raadscommissies en niet te af te splitsen naar een aparte commissie;
- De in de raad aangenomen motie lijkt vooral ingegeven vanuit de behoefte om ook als raad zicht te hebben op elementen die in het B&W rapport vallen onder de voorwaarden voor continuïteit (gezonde financiële positie, balans orderportefeuille organisatie, personeel en accountbeheer) en waarop het toezicht is gericht;

Praktisch kan dit als volgt worden ingevuld:

- Een denkbare invulling van een raadscommissie verbonden partijen is , dat een commissie van 3 raadsleden (lean and mean), bij voorkeur uit de commissie bestuur (met bedrijfsvoering- c.q. bedrijfseconomische deskundigheid) de opdracht krijgt om de raadscommissies en de raad te adviseren inzake de voorwaarden voor continuïteit van verbonden partijen.
- stukken m.b.t. (het werk van) verbonden partijen, incl. het februarirapport, die op de agenda van de raadscommissie worden gezet, gaan tegelijk naar de leden van de commissie verbonden partijen. Voor de vergadering van de raadscommissie (schriftelijk) of tijdens de commissievergadering (mondeling door één van de leden) presenteert de commissie (zonodig) zijn bevindingen;
- voor de begrotingsbehandeling en de behandeling van het jaarverslag, beoordeelt de commissie de § verbonden partijen en voorziet de raad (zonodig) van zijn bevindingen.

Deze werkwijze combineert de integraliteit van de behandeling van een beleidsprogramma (in de raadscommissie) en waarborgt tevens de gewenste extra aandacht voor verbonden partijen, m.n. op de bedrijfsvoering- en bedrijfseconomische kant.

Bij de start van de nieuwe raadsperiode kan worden gezien of deze werkwijze dient te worden gecontinueerd.

Uitvoering

- Als de raad er t.z.t voor kiest om voor een aantal verbonden partijen een februari-rapport te vragen, worden B&W/portefeuillehouder gevraagd te zorgen voor tijdige aanlevering van de februarirapporten van verbonden partijen.
- Griffie voorziet commissie verbonden partijen van stukken m.b.t. verbonden partijen;
- Raadsbenoeming leden commissie verbonden partijen vindt z.s.m. plaats.

008/2009

Het raadspresidium,

de griffier,
B. Nijman

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders

008/2009

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het raadspresidium;

Besluit:

een commissie van 3 raadsleden aan te wijzen, die raadscommissies en raad adviseert inzake verbonden partijen;

Gedaan in de vergadering van.....

De griffier,

De voorzitter,

Motie 2008-K8/33 Versterk democratische controle op de verbonden partijen!

“De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 16 juni 2008,

In discussie over de versterking van democratische controle op de besteding van publieke middelen van de gemeente Haarlem door de verbonden partijen en daarmee gelijk te stellen verzelfstandigde onderdelen;

Overwegende:

- dat de raad als controlerend orgaan, over het algemeen, weinig zicht heeft op de besteding van publieke middelen voor het uitvoeren van door het college namens de raad opgedragen taken;
- dat de raad niettemin in staat moet worden gesteld op verantwoorde manier zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken te verrichten;

Verzoekt het college:

- een adviescommissie voor verbonden partijen, uit de raad samen te stellen die als taak krijgt de raad gevraagd en ongevraagd te adviseren over de besteding van de publieke middelen door een verbonden partij;
- in de raadsbesluiten over de aanwending van middelen van genoemde partijen het advies van de die adviescommissie te vermelden;

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: SP, PvdA, VVD”